

ELS 14 PUNTS DE WILSON

El nostre programa és, doncs, el programa de la pau mundial que, al nostre entendre, és l'únic possible. Es compon dels punts següents:

1. Tots els tractats de pau són públics [...] i no es poden concertar acords internacionals secrets de cap mena. La diplomàcia ha de ser oberta i fer-se amb publicitat davant el món sencer.
2. Completa llibertat de navegació en el mar fora de les aigües territorials, i tant en temps de pau com en temps de guerra [...]
3. La més completa eliminació possible de totes les barreres econòmiques i l'establiment de la igualtat en les relacions comercials entre les nacions que s'adhereixin a la pau [...]
4. Garanties mútues per reduir els armaments de cada país al mínim compatible amb la seguretat interior.
5. Lliure, magnànima i absolutament imparcial renúncia, a totes les pretensions colonials [...]
6. Evacuació de tot el territori rus i regulació de totes les qüestions referents a Rússia [...].
7. Bèlgica ha de [...] ser evacuada i restaurada [...]
8. Tota la regió francesa ha de ser evacuada i les parts que han sofert la guerra han de ser restaurades.[...] La injustícia que Prússia va cometre el 1871 contra la nació francesa pel que fa a Alsàcia i Lorena [...] ha de ser reparada a fi que pugui restablir-se la pau en interès de tothom.
9. La rectificació de les fronteres italianes s'ha de dur a terme segons la línia de separació que les nacionalitats circumscriuen clarament.
10. Als pobles d'Àustria-Hongria [...] cal donar-los la primera ocasió favorable per a llur desenvolupament autònom.
11. Romania, Sèrbia i Montenegro han de ser evacuats i les regions ocupades han de ser restaurades [...] Cal donar garanties internacionals que assegurin la independència política i econòmica, així com la intangibilitat territorial dels diferents estats balcànics.
12. Pel que fa a les zones turques de l'actual Imperi Otomà, cal assegurar-los una independència absoluta [...] Els Dardanels han de romandre oberts permanentment al lliure pas, sota garanties internacionals, de vaixells de totes les nacions.
13. Cal crear un estat polonès independent [...].
14. S'ha de crear [...] una unió general de nacions, de manera que s'estableixi una seguretat mútua pel que fa a la independència política i la intangibilitat de les nacions grans i petites

Respon a les següents preguntes:

- Comenta els aspectes destacats en els punts 1, 2, 3 i 4. Quina relació pot haver entre els punts 1 i 4 i el 14 ?
- Que es proposa al punt 5 ? Creus que es va complir? Raona la resposta.
- Itàlia va quedar satisfeta amb el punt 9 ? Per què?
- Presta atenció al punt 12 i pensa en clau actual. Quina opinió et mereix aquest punt? Raona la resposta